

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

4. září 2014*

„Řízení o předběžné otázce — Soudní spolupráce v občanských věcech — Nařízení (ES) č. 1346/2000 — Článek 3 odstavec 1 — Pojem ‚žaloba, která se pojí s úpadkovým řízením a která s ním úzce souvisí‘ — Nařízení (ES) č. 44/2001 — Článek 1 odstavec 2 písm. b) — Pojem ‚konkurs‘ — Žaloba na uspokojení pohledávky podaná insolvenčním správcem — Pohledávka vzniklá na základě mezinárodní nákladní přepravy — Vztahy mezi nařízením č. 1346/2000 a 44/2001 a Úmluvou o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR)“

Ve věci C-157/13,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litva) ze dne 20. března 2013, došlým Soudnímu dvoru dne 26. března 2013, v řízení

Nickel & Goeldner Spedition GmbH

proti

„Kintra“ UAB

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano, předseda senátu, A. Borg Barthet, E. Levits, M. Berger (zpravodajka) a S. Rodin, soudci,

generální advokát: N. Jääskinen,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Nickel & Goeldner Spedition GmbH F. Heemannem, advokatas
- za „Kintra“ UAB V. Onačkem, advokatas,
- za litevskou vládu D. Kriaučiūnasem a G. Taluntytė, jako zmocněnci,
- za německou vládu T. Henzem a J. Möllerem, jakož i J. Kemper, jako zmocněnci,
- za švýcarskou vládu M. Jametti, jako zmocněnkyní,

* Jednací jazyk: litevština.

— za Evropskou komisi A. Steiblyté a M. Wilderspinem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 3 odst. 1 a čl. 44 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000 o úpadkovém řízení (Úř. věst. L 160, s. 1; Zvl. vyd. 19/01, s. 191), jakož i čl. 1 odst. 2 písm. b) a článku 71 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/02, s. 42).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Nickel & Goeldner Spedition GmbH, (dále jen „Nickel & Goeldner Spedition“), společností založenou podle německého práva, a „Kintra“ UAB (dále jen „Kintra“), litevskou společností v likvidaci, ve věci zaplacení částky ve výši 194 077,76 litevských litasů (LTL) dlužné za služby mezinárodní nákladní dopravy.

Právní rámec

Nařízení č. 1346/2000

- 3 Podle šestého bodu odůvodnění se nařízení č. 1346/2000 omezuje na „ustanovení, která upravují příslušnost pro zahájení úpadkových řízení a rozhodnutí, která jsou učiněna přímo na základě úpadkových řízení a s takovými řízeními úzce souvisí.“
- 4 Článek 3 odst. 1 tohoto nařízení, který upravuje mezinárodní příslušnost, stanoví následující základní pravidlo příslušnosti:

„Soudy členského státu, na jehož území jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, jsou příslušné k zahájení úpadkového řízení. V případě společnosti nebo právnické osoby se za místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy, považuje sídlo, pokud není prokázán opak.“
- 5 Článek 44 odst. 3 písm. a) uvedeného nařízení stanoví:

„Toto nařízení se nepoužije:

- a) v žádném členském státě, pokud je ve věcech úpadku neslučitelné se závazky vyplývajícími z mezinárodní smlouvy uzavřené tímto státem s jednou nebo více třetími zeměmi před vstupem tohoto nařízení v platnost“.

Nařízení č. 44/2001

- 6 Podle sedmého bodu odůvodnění nařízení č. 44/2001 by „[o]blast působnosti tohoto nařízení měla zahrnovat všechny hlavní věci spadající do oblasti občanského a obchodního práva kromě určitých přesně stanovených záležitostí.“

7 Článek 1 tohoto nařízení definuje jeho působnost takto:

„1. Toto nařízení se vztahuje na věci občanské a obchodní bez ohledu na druh soudu. Nevztahuje se zejména na věci daňové, celní a správní.

2. Toto nařízení se nevztahuje na:

[...]

konkursy, vyrovnání a podobná řízení;

[...]“

8 Pokud jde o pravidla příslušnosti, čl. 2 odst. 1 uvedeného nařízení stanoví následující základní pravidlo:

„Nestanoví-li toto nařízení jinak, mohou být osoby, které mají bydliště na území některého členského státu, bez ohledu na svou státní příslušnost žalovány u soudů tohoto členského státu.“

9 Ve věcech týkajících se smluv nebo nároků ze smluv stanoví čl. 5 bod 1 tohoto nařízení zvláštní pravidlo, které zní následovně:

„Osoba, která má bydliště na území některého členského státu, může být v jiném členském státě žalována,

1) a) pokud předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy, u soudu místa, kde závazek, o němž se jedná, byl nebo měl být splněn;

b) pro účely tohoto ustanovení a pokud nebylo dohodnuto jinak, je místem plnění zmíněného závazku:

— v případě prodeje zboží místo na území členského státu, kam podle smlouvy zboží bylo nebo mělo být dodáno,

— v případě poskytování služeb místo na území členského státu, kde služby podle smlouvy byly nebo měly být poskytnuty,

c) nepoužije-li se písmeno b), použije se písmeno a)“.

10 Článek 71 odst. 1 nařízení č. 44/2001, který upravuje vztahy mezi smlouvami upravujícími zvláštní oblasti (dále jen „zvláštní smlouvy“), jejichž stranami jsou členské státy, stanoví:

„Tímto nařízením nejsou dotčeny smlouvy, jejichž stranami jsou členské státy a jež upravují příslušnost, uznání nebo výkon rozhodnutí ve zvláště vymezených věcech.“

CMR

11 Úmluva o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě, podepsaná v Ženevě dne 19. května 1956, ve znění protokolu podepsaného v Ženevě dne 5. července 1978 (dále jen „CMR“), se podle svého čl. 1 odst. 1 vztahuje „na každou smlouvu o přepravě zásilek za úplaty silničním vozidlem, jestliže místo převzetí zásilky a předpokládané místo jejího dodání [...] leží ve dvou různých státech, z nichž alespoň jeden je smluvním státem této úmluvy [...] bez ohledu na trvalé bydliště a státní příslušnost stran.“

12 CMR byla sjednána v rámci Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů. K CMR přistoupilo více než padesát států, mezi nimi i Litevská republika, Spolková republika Německo a Francouzská republika.

13 Článek 31 odst. 1 CMR stanoví:

„Spory vzniklé z přeprav podléhajících této Úmluvě může žalobce vést, pokud je nevede u soudů smluvních států určených dohodou stran, u soudů toho státu, na jehož území:

- a) má žalovaný obvyklé bydliště, hlavní sídlo podniku nebo pobočku anebo jednatelství, jejichž prostřednictvím byla přepravní smlouva uzavřena, nebo
- b) leží místo, kde byla zásilka převzata k přepravě, nebo místo určené k jejímu vydání a u jiných soudů nemůže žalobce spor vést.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

14 Dne 28. května 2009 Vilniaus apygardos teismas (okresní soud ve Vilniusu) zahájil úpadkové řízení proti společnosti Kintra, jejíž sídlo se nachází v Litvě.

15 Insolvenční správce společnosti Kintra podal k Vilniaus apygardos teismas žalobu, kterou se domáhal, aby společnosti Nickel & Goeldner Spedition se sídlem v Německu, uložil povinnost zaplatit částku 194 077,76 LTL za služby mezinárodní nákladní dopravy, které jí poskytla společnost Kintra zejména ve Francii a v Německu.

16 Podle insolvenčního správce společnosti Kintra vychází příslušnost Vilniaus apygardos teismas z čl. 14 odst. 3 litevského zákona o úpadku podniků. Společnost Nickel & Goeldner Spedition tuto příslušnost zpochybnila a uvedla, že spor spadá do působnosti článku 31 CMR a nařízení č. 44/2001.

17 V rozsudku ze dne 29. srpna 2011 měl Vilniaus apygardos teismas za to, že jeho příslušnost vyplývá z ustanovení litevského zákona o úpadku podniků a nařízení č. 1346/2000, a proto žalobě insolvenčního správce společnosti Kintra vyhověl.

18 Rozhodnutím ze dne 6. června 2012 Lietuvos apeliacinis teismas (odvolací soud v Litvě) rozsudek prvního stupně potvrdil. V tomto rozhodnutí dospěl k závěru, že se na spor vztahuje výjimka upravená v čl. 1 odst. 2 písm. b) nařízení č. 44/2001 týkající se konkurzů a že soud příslušný k jeho projednání musí být určen podle čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1346/2000 a ustanovení litevského zákona o úpadku podniků.

19 Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Nejvyšší soud Litvy), u něhož byl podán opravný prostředek, se rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Má být žaloba považována za žalobu, která úzce (přímo) souvisí s úpadkovým řízením proti žalobkyni, vztahuje se na ni výjimka z použití nařízení č. 44/2001 a je příslušnost soudu k jejímu projednání stanovena v souladu s nařízením č. 1346/2000 v případě, kdy tuto žalobu podal insolvenční správce podniku v úpadku, který jedná v zájmu všech věřitelů podniku a za účelem obnovení platební schopnosti podniku a nárůstu aktiv podniku v úpadku tak, aby bylo možné uspokojit nároky co největšího počtu věřitelů – přičemž je třeba poznamenat, že stejné cíle sleduje insolvenční správce například podáním odpůrcích žalob (actio Pauliana), které byly uznány jako žaloby, které úzce souvisí s úpadkovým řízením – a s ohledem na skutečnost, že je v projednávaném případě požadováno zaplacení dlužné částky za uskutečněnou mezinárodní nákladní dopravu na základě Úmluvy CMR a litevského občanského zákoníku (obecná ustanovení občanského práva)?

- 2) V případě kladné odpovědi na první otázku žádá Lietuvos Aukščiausiasis Teismas Soudní dvůr o upřesnění toho, zda musí být uplatněn čl. 44 odst. 3 písm. a) nařízení č. 1346/2000, a zda se tudíž toto nařízení nepoužije, neboť příslušnost rozhodnout v projednávané věci musí být určena podle článku 31 Úmluvy CMR jakožto zvláštní smlouvy, a to v případě, že dotčená povinnost (povinnost žalované, vyplývající z vadného plnění jejich smluvních povinností zaplatit žalobkyni, která je v úpadku, dlužnou částku za mezinárodní nákladní dopravu a úroky z prodlení) vznikla před zahájením úpadkového řízení ve vztahu k žalobkyni?
- 3) V případě záporné odpovědi na první otázku, kdy projednávaná věc spadá do působnosti nařízení č. 44/2001, žádá Lietuvos Aukščiausiasis Teismas Soudní dvůr o upřesnění toho, zda je v projednávané věci vzhledem k tomu, že čl. 31 odst. 1 [...] Úmluvy CMR a čl. 2 odst. 1 nařízení č. 44/2001 nejsou ve vzájemném rozporu, třeba přihlídnout k tomu, že bude-li spor spadat do působnosti Úmluvy CMR (jako zvláštní smlouvy), mají být při určování státu, jehož soudy jsou příslušné rozhodnout o dotyčném sporu, použita pravidla uvedená v článku 31 této úmluvy, za podmínky, že pravidla stanovená v čl. 31 odst. 1 Úmluvy CMR nejsou v rozporu se základními zásadami nařízení č. 44/2001, nevedou k výsledkům, které jsou méně příznivé pro dosažení řádného fungování vnitřního trhu, a jsou dostatečně jasná a přesná“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 20 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda žaloba na uspokojení pohledávky z poskytnutí přepravních služeb podaná insolvenčním správcem podniku v úpadku, který byl ustanoven v rámci úpadkového řízení zahájeného v jednom členském státě, jež směřuje proti příjemci těchto služeb, který je usazen v jiném členském státě, spadá do působnosti nařízení č. 1346/2000 anebo nařízení č. 44/2001.
- 21 V této souvislosti je třeba připomenout, že Soudní dvůr, který vycházel především z historických prací týkajících se Úmluvy ze dne 27. září 1968 o příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32), tedy dokumentu, který byl nahrazen nařízením č. 44/2001, judikoval, že toto nařízení a nařízení č. 1346/2000 musí být vykládána tak, aby bylo zabráněno jakémukoli překrývání právních pravidel, které tyto akty obsahují, a právnímu vakuu. Žaloby vyloučené z působnosti nařízení č. 44/2001 na základě jeho čl. 1 odst. 2 písm. b) z důvodu, že se týkají „konkursů, vyrovnání a podobných řízení“, spadají do působnosti nařízení č. 1346/2000. Nařízení č. 44/2001 se pak vztahuje na žaloby, které nespadají do působnosti čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1346/2000 (rozsudek F-Tex, C-213/10, EU:C:2012:215, body 21, 29 a 48).
- 22 Soudní dvůr rovněž uvedl, že jak vyplývá zejména z bodu 7 odůvodnění nařízení č. 44/2001, bylo úmyslem unijního zákonodárce zavést širokou definici pojmu „občanské a obchodní věci“ obsaženého v čl. 1 odst. 1 tohoto nařízení, a přiznat tedy tomuto nařízení širokou působnost. Působnost nařízení č. 1346/2000 nesmí být naopak podle jeho bodu 6 odůvodnění vykládána široce (rozsudek German Graphics Graphische Maschinen, C-292/08, EU:C:2009:544, body 23 až 25).
- 23 Na základě těchto zásad Soudní dvůr rozhodl, že z oblasti působnosti nařízení č. 44/2001 jsou vyloučeny pouze žaloby, které vyplývají přímo z úpadkového řízení a které s ním úzce souvisí. Pouze tyto žaloby proto spadají do působnosti nařízení č. 1346/2000 (rozsudek F-Tex, EU:C:2012:215, body 23 a 29, jakož i citovaná judikatura).
- 24 Ohledně tohoto rozlišování Soudní dvůr rozhodl, že žaloba na vyrovnání pasiv společnosti, kterou může ve francouzském právu podat insolvenční správce proti řídicím pracovníkům společnosti za účelem založení jejich odpovědnosti, musí být považována za žalobu, která vyplývá přímo z úpadkového řízení a úzce s ním souvisí. K tomuto závěru dospěl na základě úvahy, že právním

základem této žaloby jsou ustanovení, která se odchyľují od obecných ustanovení soukromého práva (v souvislosti s Úmluvou ze dne 27. září 1968 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech viz rozsudek Gourdain, 133/78, EU:C:1979:49, bod 4 až 6). Podobný závěr učinil Soudní dvůr u odpůrčí žaloby, kterou může podle německého práva podat insolvenční správce za účelem napadení právních jednání, k nimž došlo před zahájením úpadkového řízení a která poškozují věřitele. V tomto ohledu Soudní dvůr uvedl, že žaloba má právní základ ve vnitrostátních pravidlech upravujících úpadková řízení (rozsudek Seagon, C-339/07, EU:C:2009:83, bod 16).

- 25 Soudní dvůr naopak uvedl, že žaloba podaná na základě doložky o výhradě vlastnictví proti insolvenčnímu správci nemá dostatečně přímý vztah k úpadkovému řízení a nesouvisí s ním dostatečně úzce z důvodu, že právní otázka projednávaná v takové žalobě nezávisí na zahájení úpadkového řízení (rozsudek German Graphics Graphische Maschinen, EU:C:2009:544, body 30 a 31). Rovněž byla za žalobu, která nesouvisí s úpadkovým řízením úzce, považována žaloba podaná žalobcem na základě postoupení pohledávky odsouhlaseného insolvenčním správcem a týkající se práva odporovat právním jednáním přiznaného tomuto správci německým úpadkovým právem. V této souvislosti Soudní dvůr uvedl, že využití nabytého práva postupníkem podléhá jiným pravidlům, než jaká jsou použitelná v rámci úpadkového řízení (rozsudek F-Text, EU:C:2012:215, body 41 a 42).
- 26 Z této judikatury vyplývá, že Soudní dvůr při posouzení zajisté zohlednil skutečnost, že různé druhy žalob, o kterých měl rozhodovat, byly podány v souvislosti s úpadkovým řízením. Soudní dvůr se však pokaždé zaměřil především na určení toho, zda se dotčená žaloba pojí s právem upravujícím úpadková řízení, nebo s jinými pravidly.
- 27 Z toho vyplývá, že určujícím kritériem použitým Soudním dvorem k identifikaci oblasti, do které žaloba spadá, nejsou procesní souvislosti, do nichž tato žaloba zapadá, ale její právní základ. Podle tohoto přístupu je nutno zkoumat, zda právo nebo povinnost, které jsou základem žaloby, plynou z obecných pravidel občanského a obchodního práva nebo z odchylných ustanovení, která jsou specifická pro úpadková řízení.
- 28 Ve věci v původním řízení je nesporné, že dotčená žaloba je žalobou na uspokojení pohledávky vzniklé z poskytování služeb na základě přepravní smlouvy. Tuto žalobu mohl podat samotný věřitel ještě, než byl této možnosti zbaven v důsledku zahájení úpadkového řízení, a v takovém případě by se byla mohla řídit příslušnými pravidly o soudní příslušnosti v občanských nebo obchodních věcech.
- 29 Skutečnost, že žaloba na uspokojení pohledávky byla podána po zahájení úpadkového řízení proti poskytovateli služeb insolvenčním správcem ustanoveným v tomto řízení a že tento správce jedná v zájmu věřitelů, nemění zásadním způsobem povahu uplatňované pohledávky, která z hlediska své podstaty podléhá nadále nezměněným právním pravidlům.
- 30 Je proto třeba konstatovat, že žaloba dotčená ve věci v původním řízení nemá přímý vztah k úpadkovému řízení zahájenému vůči žalobkyni.
- 31 Ač není nezbytné zkoumat, zda žaloba úzce souvisí s úpadkovým řízením, je proto třeba dospět k závěru, že se na uvedenou žalobu nevztahuje čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1346/2000 a že není zahrnuta pojmem konkurs ve smyslu čl. 1 odst. 2 písm. b) nařízení č. 44/2001.
- 32 Na první otázku je tedy třeba odpovědět tak, že čl. 1 odst. 1 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že žaloba na uspokojení pohledávky z poskytnutí služeb nákladní dopravy podaná insolvenčním správcem podniku v úpadku, který byl ustanoven v rámci úpadkového řízení zahájeného v jednom členském státě, a která směřuje proti příjemci těchto služeb, který má sídlo v jiném členském státě, spadá pod pojem „občanské a obchodní věci“ ve smyslu tohoto ustanovení.

Ke druhé otázce

- 33 Druhá otázka byla položena pouze pro případ, že spor v původním řízení spadá do působnosti nařízení č. 1346/2000.
- 34 Vzhledem k odpovědi na první otázku není namístě na tuto otázku odpovídat.

Ke třetí otázce

- 35 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda členský stát může v případě, že spor spadá do působnosti nařízení č. 44/2001 i Úmluvy CMR, použít v souladu s čl. 71 odst. 1 tohoto nařízení pravidla o soudní příslušnosti upravená Úmluvou CMR, a nikoli pravidla obsažená v uvedeném nařízení.
- 36 Ačkoli z odpovědi na první otázku vyplývá, že spor v původním řízení spadá do působnosti nařízení č. 44/2001, přísluší předkládajícímu soudu, který má jako jediný pravomoc posuzovat skutkové okolnosti sporu, aby ověřil, zda přepravní služby, jichž se týká žaloba na uspokojení pohledávky, která mu byla předložena, splňují podmínky Úmluvy o CMR uvedené v jejím článku 1.
- 37 Pro případ, že předkládající soud dospěje k tomuto závěru, je třeba připomenout, že podle výkladu článku 71 nařízení č. 44/2001 podaného Soudním dvorem mají pravidla upravující soudní příslušnost, uznávání nebo výkon rozhodnutí uvedená ve zvláštních smlouvách, jejichž stranami již členské státy byly v době nabytí účinnosti tohoto nařízení, v zásadě za následek, že se nepoužijí ustanovení tohoto nařízení týkající se stejné otázky (rozsudek TNT Express Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, body 39, 45 až 48). Úmluva CMR upravující mezinárodní silniční nákladní dopravu, k níž Litevská republika přistoupila v roce 1993, je jednou ze zvláštních smluv ve smyslu tohoto ustanovení.
- 38 Soudní dvůr však upřesnil, že v oblastech upravených zvláštními smlouvami nesmí být použitím pravidel upravených těmito smlouvami dotčeny takové zásady, které jsou základem soudní spolupráce ve věcech občanských a obchodních v rámci Evropské unie, jako jsou zásady uvedené v bodech 6, 11, 12 a 15 až 17 odůvodnění nařízení č. 44/2001, týkající se volného pohybu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, předvídatelnosti příslušných soudů, a tudíž právní jistoty pro jednotlivce, řádného výkonu spravedlnosti, minimalizace rizika souběžných řízení, jakož i vzájemné důvěry ve výkon spravedlnosti v rámci Unie (rozsudky TNT Express Nederland, EU:C:2010:243, bod 49 a Nipponkoa Insurance Co. (Europe), C-452/12, EU:C:2013:858, bod 36).
- 39 Pokud jde o pravidla, která jsou předmětem třetí otázky, tedy pravidla týkající se soudní příslušnosti upravená v čl. 31 odst. 1 Úmluvy CMR, vyplývá zejména z tohoto ustanovení, že umožňuje žalobci vybrat si mezi soudy země, v níž má žalovaný obvyklé bydliště, soudy země, kde byla zásilka převzata k přepravě, a soudy země určené k jejímu vydání.
- 40 Tato možnost volby žalobce odpovídá v podstatě volbě upravené nařízením č. 44/2001. V oblasti smluv nebo nároků ze smluv si totiž žalobce může na základě čl. 2 odst. 1 a čl. 5 bodu 1 tohoto nařízení zvolit mezi soudy členského státu, v němž má žalovaný bydliště, a soudy místa, kde závazek, o nějž se jedná, byl nebo měl být splněn. U smlouvy o přepravě, která spadá do kategorie smluv o poskytování služeb (viz v tomto smyslu rozsudek Rehder, C-204/08, EU:C:2009:439, body 29 a 30) je tímto místem v souladu s čl. 5 bodem 1 písm. b) druhou odrážkou uvedeného nařízení soud členského státu, kde podle smlouvy byly nebo měly být služby poskytnuty.
- 41 Je pravda, že čl. 5 bod 1 písm. b) druhá odrážka nařízení č. 44/2001, jehož znění odkazuje pouze na jedno místo plnění, poskytuje žalobci užší možnost volby než čl. 31 odst. 1 Úmluvy CMR, který mu umožňuje vybrat si mezi místem převzetí zboží k přepravě a místem jeho vydání. Tato okolnost však nemůže zpochybnit slučitelnost čl. 31 odst. 1 Úmluvy CMR se zásadami, na nichž je založena soudní

spolupráce v občanských a obchodních věcech v rámci Unie. Soudní dvůr totiž v oblasti přepravních smluv připustil, že v některých situacích může mít žalobce možnost volby mezi soudy místa odeslání a soudy místa dodání. V této souvislosti zdůraznil, že taková možnost volby přiznaná žalobci splňuje vedle dodržení kritéria blízkosti rovněž požadavek předvídatelnosti vzhledem k tomu, že jak žalobci, tak žalovanému umožňuje snadno určit soudy, kterým může být věc předložena. Navíc je tato možnost v souladu s cílem právní jistoty, neboť výběr žalobce je v rámci čl. 5 bodu 1 písm. b) druhé odrážky nařízení č. 44/2001 omezen na dva možné soudy (rozsudek Rehder, EU:C:2009:439, bod 45).

- 42 S ohledem na výše uvedené je třeba na třetí otázku odpovědět tak, že článek 71 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že v případě, že spor spadá do působnosti jak tohoto nařízení, tak i Úmluvy CMR, může členský stát v souladu s čl. 71 odst. 1 uvedeného nařízení uplatnit pravidla o soudní příslušnosti upravená v čl. 31 odst. 1 Úmluvy CMR.

K nákladům řízení

- 43 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) **Článek 1 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech musí být vykládán v tom smyslu, že žaloba na uspokojení pohledávky z poskytnutí služeb nákladní dopravy podaná insolvenčním správcem podniku v úpadku, který byl ustanoven v rámci úpadkového řízení zahájeného v jednom členském státě, která směřuje proti příjemci těchto služeb, který je usazen v jiném členském státě, spadá pod pojem „občanské a obchodní věci“ ve smyslu tohoto ustanovení.**
- 2) **Článek 71 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že v případě, že spor spadá do působnosti jak tohoto nařízení, tak i Úmluvy o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě, podepsané v Ženevě dne 19. května 1956, ve znění protokolu podepsaného v Ženevě dne 5. července 1978, může členský stát v souladu s čl. 71 odst. 1 uvedeného nařízení uplatnit pravidla o soudní příslušnosti upravená v čl. 31 odst. 1 této úmluvy.**

Podpisy.